

ISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 71. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. március 28

Szociáldemokrata ellenőrzési rendszer.

A szociáldemokrata párt elvesztette varázserejét. Nem látjuk már azokat a nagy felvonulásokat, ahol a magasabb politikát űző asszonyokkal tarkázva menta lelkesült tömeg a világot megváltó szociáldemokráciát dicsőítve. Ez a lelkesült tömeg eloszlott, aki megmaradt, annak is megcsappant a lelkesedése, a bomlás folyamata megkezdődött. A szociáldemokrácia tulsokat ígért s úgy járt, mint a francia forradalom, mely a nyomor megszüntetését, jólétet s mindent ígért s mikor a nyomor csak nem szűnt meg, a nép örömmel fogadta Napoleon abszolutizmusát. A szociáldemokrácia is elvesztette hitelét s ebben nagy része van a vezetőknek, azoknak a nagyrészt dologtalan embereknek, kiknek sikerült még hangosabb agitációval, szóbőséggel a párt élére kerülni s aztán okosan átalakultak ide-oda paktáló s mindenekelőtt a saját érdekeikre tekintő pártpolitikuská.

A szociálisták lassankint rájöttek, hogy a szociáldemokrácia első sorban arra szolgál, hogy ezeknek a dologkerülő apostoloknak kényelmes existenciát teremtsen. A szakszervezet kényelmes állásokat biztosít ezeknek a néha-néha megszólaló apostoloknak. Jött aztán a munkásbiztosító törvény s jövedelmes állásokat nyújtott a munkásbiztosító pénztárnál, meg az országos pénztárnál is a szociálista vezetőknek.

A szociálista párt milliós költségvetéssel dolgozik s a szegény

munkások pénzének kezelése lelkiismeretes ellenőrzést kíván. Ezt az ellenőrzést teljesíti a pártvezetőség, ezt ellenőrzi az ellenőrző bizottság és a pártbizalmiférfiak testülete s főként az évi pártkongresszus.

Ez a pártkongresszus pedig rendszerint nem más, mint a vidéki betegsegítő pénztárak tisztviselőivé átvédlett vezetők gyülekezete, kik természetesen alárendeltjei az országos pénztárnak, melynek igazgatóságában ülnek, az ellenőrizendő pártvezetők. A pártkongresszus tagjai tehát saját főnökeiket ellenőrzik. A pártvezetőség ily körülmények közt nyugodtan bocsáthatja működését egyszer egy évben alárendeltjeinek bírálata alá. Egy érdekszövetkezet az, melyből a pártvezetőség áll, kik egymástól függve ellenőrzik egymást.

Igy lett a szociáldemokratapárt a vezetők érdekbiztosító intézményévé, de a munkásszervezetekben is megkezdődött a felvilágosodás folyamata s ezzel az elszakadás a hitelét veszített párttól.

Vilmos császár Triesztben.

Tegnap délből érkezett ide Vilmos császár. A kikötőben Löffler ellentengernagy parancsnoksága alatt a monarchia hadiflottájának két divíziója várta. A Triesztben élő német kolónia a Sarajevo nevű Lloyd-gőzösön ment a császár elé. Ferenc Ferdinánd trónörökös Vilmos császár megérkezése után mirmarei kastélyában lunch-öt adott. A trónörökös a lunchre meghívta Hohenlohe trieszti helytartón kívül a város polgári és katonai előkelőseit. Vilmos császár Triesztből Korfuba megy.

2500 koronás ösztöndíjak.

Kereskedők külföldi tanulmányutjára.

A kereskedelmi m. kir. miniszter urnak 11068—IV. 1914. sz. rendeletére való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy az „Erzsébet” királyné ösztöndíjalap 1914. évben kiosztandó kamataiból tíz, (10) egyenként 2500 K. értékű ösztöndíjat szándékozik a miniszter ur adományozni, melyekre ezennel pályázatot hirdet.

A pályázati feltételek a következőkben vannak megállapítva:

1. Az ösztöndíjak bármelyikének elnyerése iránt olyan magyar honosságú fiatalabb kereskedők folyamodhatnak, akik a keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaiknak legalább „jó” eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi téren működtek és emellett igazolják, hogy a tanulmányozó terület nyelvviszonyaiban járatosak. Az ösztöndíjak odaítélésénél csak olyan egyének jöhetnek tekintetbe, akik katonai szolgálatukat már teljesítették, vagy az alól végérvényesen felmentettek. A katonai szolgálatban töltött idő a gyakorlati működés idejébe be nem tudható és általában csakis tényleges kereskedelmi gyakorlatban töltött idő vehető számba.

2. A pályanyertes valamely szabadon választandó és a pályázati folyamodványban megemlítenő jelentékeny külföldi városban, vagy kikötőben, mely nagy tengertuli kivittel bír, tartozik legalább egy évet eltölteni úgy, hogy az illető piac tanulmányozása céljából vagy önálló üzleti működést fejtsen ki, vagy valamely nagyobb kiviteli cégnél állandó alkalmazást nyerjen, a kiviteli viszonyokat és kereskedelmi szervezetek tanulmányozza s tapasztalatairól rendszeres jelentéseket, tudósításokat küldjön.

A pályanyertes tartozik magát a miniszter ur által kitűzendő külön feltételeknek alávetni, nevezetesen pedig külföldi letelepedését vagy külföldi tényleges alkalmaztatását záros határidő alatt igazolni tartozik.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A pályanyertes, aki külföldi alkalmaztatásban áll, az ösztöndíjakat megfelelő működés beigazolása esetén újból formászerű pályázat nélkül is elnyerheti, ha valamely rájuk nézve jelentőséggel bíró kiviteli piacon állandóan letelepedni akarna.

Ehhez képest oly egyének, akik az „Erzsébet” királyné ösztöndíj alaptól nyilvános pályázat alapján már egy ízben pályadíjat nyertek, az ösztöndíj meghosszabbítását a m. kir. kereskedelmi Muzeum igazgatósága útján felterjesztendő folyamodványban kérelmezhetik a miniszter úrnál; ilyen felfolyamodók a 3. pontban előírt mellékletek csatolása alól felmentetnek.

3. A pályázati kérvényhez a következő mellékletek csatolandók: a) keresztlevele, illetve születési bizonyítvány, b) magyar honosságot igazoló bizonyítvány, c) erkölcsi és egészségi bizonyítvány, d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány, e) keleti kereskedelmi akadémiai végbizonyítvány, f) a gyakorlati kereskedelem terén kifejtett működés tartamát és a kiküldési terület nyelvviszonyaiban való jártasságot igazoló bizonyítvány; g) katonai szolgálat teljesítését, vagy felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmentességi díj-könyv, stb.).

4. A pályanyertesek az ösztöndíjak kézhez vételét megelőzőleg közjegyzői nyilatkozatot tartoznak bemutatni, melyben kötelezettséget vállalnak az iránt, hogy: a) az ösztöndíjat valóban a kérvényben jelzett és a nyilatkozatban újból felemlített célra fogják fordítani és e részben alávetik magukat a keresk. m. kir. miniszter ur által ellenőrzésnek; b) ezen kötelezettségek nem teljesítése esetén az ösztöndíjat, illetve annak felvett részletét a nevezett miniszter ur idevonatkozó felszólításának kézhezvételétől számított 14 (tizeenég) nap alatt visszafizetik.

Ha a pályázó még netalán kiskorú volna, nyilatkozatnak ugyancsak közjegyzőileg hiteles alakban az atya, vagy gyám jóálló nyilatkozatát kell tartalmaznia.

A fentiek figyelembevételével szerkesztett és felszerelt kérvények a keresk. m. kir. miniszter urhoz címezve a pályázó lakcímének pontos megjelölésével a f. 1914. évi május hó 1-ső napjáig az alulírott kereskedelmi és iparkamarához nyújtandók be.

Nagyvárad, 1914 március hó 21-én.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:
Dr. Moskovits József, Dr. Sarkadi Lajos,
elnök titkár.

Az ulysteri bonyodalom.

London, márc. 27.

A kabinet ma a kora délelőtti órákban miniszteri tanácsra ült össze. Dél felé az alsóház ülésének kezdetén Asquith miniszterelnök Pole-Carew unionista tegnapi interpellációjára fölvilágosítást fog adni az ügyek állásáról. A kormánynyilatkozatnak ezt a formáját szándékosan választották, mert így nem lehet a vitát azonnal megkezdeni és ezzel a kormkny időt nyer.

A hadügyminiszter lemondása.

London, márc. 27.

A liberális párt tarthatatlannak mondja a hadügyminiszter állását és azt ajánlja, hogy a hadügyminiszter és a gyarmatügyi miniszter cseréljék föl állásukat.

Unionista népgyűlés.

London, márc. 27.

Holnaphoz egy hétre a Hyde-parkban nagy unionista népgyűlés lesz Ulszter dorgában. Tizennégy emelvényről fog beszédet mondani az alsóház és a felsőház ötvenhat leghíresebb unionista tagja, közöttük Londonderry lord, Millner lord, Beresford Charles, Chamberlain Austi és mások.

A Nagyvárad tanul,

még pedig az Uj Nagyváradtól. Így lesz az uj a réginek mestere.

Ugy látszik, ma már a Nagyvárad — második gyermekkor módjára — jobb tanítvány, mint mester. Joggal hivatkozik Iványi Ödön idejére, mikor ő volt a mester; s bizonyos ok van rá, ha ma jobbnak látja az Uj Nagyváradhoz járni iskolába.

„Piszkos konkurrencia, lélekhalászat” stb. Iványi Ödön idejében efféléket nem lehetett a Nagyváradra mondani; annál kevésbé lehetett arról szó, hogy ezekkel az Uj Nagyváradtól kölesönként kifejezésekkel a Nagyvárad más lapnak ugorjon neki, nyilván azzal a tendenciával, hogy ezeket a vádak magáról lesurolja.

Hogy is történt az egyszeri jogtalan el-sajátítással, aki maga kiabálta legharsányabban: fogjátok meg!?

No de nézzünk egy kissé a tények közé.

Azt meséli a N—d, hogy előbb irt a Kath. Körrel, mint mi, hogy részletesebb volt a tudósítása és hogy megdicsérte Belopotoczky nagyprépostot. Ezzel, azt mondja, tartozik az igazságnak.

Gyerekes beszéd mind, eltekintve esékely közüktől a valóhoz.

Sem időnk, sem kedvünk megvizsgálni mind azt a tehertételt, mely az Igazság fő-könyvében a Nagyvárad által ime elismert tartozás gyanánt el van könyvelve. Tartozék az igazságnak, a mennyivel neki jól esik. De már bizony az közismert valótlan-ság, hogy a Katholikus Kör építéséről a N—d irt volna legelőbb. Jóval előtte irtak még a fővárosi lapok is, melyek viszont tölünk kapták a tudósítást. Hogy a házava-

Közművelődési-est a Katholikus Körben.

Vueskits Jenő és Kovács S. János előadásai.

A szokott fényes keretek közt folyt le tegnap a Katholikus Kör ötödik közművelődési estélye. Nagyszámu, diszes és előkelő közönség töltötte meg a dísztermet. Két előkelő tanárember tartott előadást: Vueskits Jenő főreáliskolai tanár és Kovács S. János, a felső kereskedelmi iskola igazgatója. Mindkettőt előnyösen ismerte már a nagyvárad publikum a közművelődési estélyek előadói asztaláról s a tegnapi előadások is kivívták a méltó elismerést.

Vueskits Jenő nagyszabásu tanulmányt olvasott fel: Irodalom és művészet, mint ethikai értékeink, ez volt a rendkívül értékes, szép felolvasásnak a címe és nagy tudással, érdekes és meglepően igaz felfogásban fejtette ki ezt a nagy és ma különösen fontos, felszinen levő kérdést, bebizonyítva, hogy az igazi irodalom és művészet és a tiszta, keresztény ethika nem ellenkezhetik egymással. — Érdemben talán nem is foglalkozhatunk igazán eléggé azon rendkívül értékes, magas színvonalu tanulmány-

nyal, mert ez maga hosszú hasábokat venne igénybe, csak annyit szegezünk még le, hogy a felolvasás a közönség osztatlan elismerését, tetszését vívta ki. Vueskits Jenő előadása végén lelkesen megtapsolták. A felolvasást a jövő héten egész terjedelmében közöljük.

Zeneszám következett ezután. Schubert Impromptu és Rubinstein Román című darabjait adta elő zongorán Szalay Elemér joghallgató. Meglepően tökéletes technikával játszott, művészi játékával kihozta a darabok minden finomságát és erejét. Zugó tapsvihar fejezte ki méltóképpen a közönség tetszését.

Végül Kovács S. János igazgató tartott érdekes és a szülőket, pedagógusokat különösen érdeklő előadást a szülők és az iskola viszonyáról, ezzel a címmel: A szülőkről a szülőknek.

Azzal kezdte, hogy ma, sajnos a közvélemény előtt nem valami népszerű az iskola, nincs meg az iskolák és szülők közt a harmonia, a harmonikus együttműködés, ami nélkül pedig igazi nevelést, helyes eredményeket elérni nem lehet. Az iskola átveszi a nevelés és oktatás munkáját a szü-

lőktől, ezzel azonban egyuttal bizonyos jogokat is átvesz a szülők kezéből és éppen az a baj, hogy a szülők nem szívesen veszik a tanárok kezében a szülői jogokat, amelyek nélkül pedig nem lehet nevelni.

Nézzük meg közelebbről az iskolák életét s akkor meglátjuk, hogy nem jogos a népszerűtlenség. Az iskola tagjai családot alkotnak, minden osztály egy-egy család, amelynek élén az osztályfőnök áll, aki az apát helyettesíti. Az iskolában nincs társadalmi különbség, itt van az igazi demokrácia.

A szülői ház sokat árthat az iskolának, az iskola tekintélyének, amikor a tanárok fegyelmi eljárását kritizálja. Helyesebb volna, ha a szülő komolyabban érdeklődne a gyermekei iránt a tanárok előtt, a tanár és a szülő kölcsönös bizalma, együttes munkája, a kölcsönös megértés, ez hozza meg a méltó eredményeket a serdülő diák helyes nevelésében.

Az élvezetes és közvetlen modorban tartott előadást a közönség lelkes tapsokkal honorálta.

A legközelebbi bőjti est április hó 3-án lesz, amikor dr. Krüger Aladár fog előadást tartani a világi nagybirtokról.

HOLLANDY, PAPP és VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Füzesfa-telep 7. sz. Uj vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

tásról részletesebben írt volna a Nagyvárad, ezt lapársunk biztonnyal a Kakas Mártonnak szánta jó viccenek. A N—d egész referádája a mienknek csak egy részletét tette ki; az ellenkezőt a N—d úgy álmodta, de maga sem hiszi. És hogy a nagyprépost érdemeit kiemelte — hiszen ez legegységesebb kötelessége volt. Vagy olyan nagy érdem, ha lapársunk egy tartozását az igazsággal szemben egyszer lerójjá?

Menjünk tovább a Bangha páter esztére. Azt mondja a N—d, hogy ő nagyon pártatlan, mert ime Bangháról is írt, közölte előre a megtartandó beszédek idejét és címét.

Ennyi igaz. De az is igaz, hogy mikor Nagyvárad 22,000 katolikus ünnepelt, mikor nap-nap után ezer és ezer férfi és nő hallgatta Bangha pátert, mikor Nagyvárad egész katolikus társadalma a szakadó eső dacára ott volt március 22-én reggel 7 órakor az olasz plébánia-templomban, mikor ott három püspök egy óráig szakadatlanul áldoztatta a hivek ezreit, mikor délután négyezer keresztény polgár ünnepelte Banghát a Kath. Körben: erről a N—d fölöslegesnek tartotta olvasóközönsége előtt beszámolni. Az előzetes hivatalos meghívót közzé tette. Csakhogy nem ez volt az esemény. Az esemény az egész katolikus Nagyvárad megmozdulása, föllekesülése volt. Pártatlan és jól szerkesztett ujság ilyesmiről is tudomást szerez és megírja. A N—d tudomást szerzett egy elhunyt szabadkőműves temetésén nemrég a páholy nevében elmondott kis beszédéről, tudomást szerzett egy még jelentéktlenebb dologról, a Napló szerkesztőjének bankettjéről s egyéb apró tüsszentésekről. Írt róluk nemcsak előző hivatalos értesítéseket, hanem utólag szépen kicirkalmazott hosszú referádákat is. Mikor ezt az ember látja, akkor le nem lehet tagadnia a Nagyváradnak sem, hogy egy nagy eseményről való beszámolással lemaradt. Vagy véletlenül történt ez s akkor lapársunknak rossz a riportere, vagy — katolikus úgyról lévén szó — szándékosan, és akkor rossz a mája.

No és végül a sajtóakció. Páter Bangha bizony nyíltan megmondotta, hogy keresztény ember csak keresztény ujságot járathat. Nem járathat sem vallásellenes, sem jobbra-balra kaesintó, páros napokon keresztény, páratlan napokon szabadkőműves lapot, hanem a vallás elleni harcok korszakában vallja meg mindenki meggyőződését az ujságja megválasztásában is. Nem azért jött ide Bangha, hogy szabadkőművesek által szerkesztett lapokat ajánljon. A hitéletmélyítése volt az ő gyönyörű feladata s ennek ő fényesen meg is felelt. Ha ennek aztán az a következménye, hogy a meggyőződéses keresztény közönség impozáns számban keresi fel szeretetével a keresztény sajtót, az ő sajtóját, ha ezzel együtt jár a szabadkőműves szerkesztők lapjainál az előfizetők számának rohamos apadása: hát ez egyenileg kellemetlen lehet az ilyen lapoknak, de a keresztény öntudat ébredése, a vallásos meggyőződésű emberek összetartása és a közélet megtisztulása szempontjából végtelenül örömdetes és főlemelő tünet.

Azt az intelmet adja a N—d, hogy ne bántsuk neki se ökrét, se szamarát, se semminemű előfizetőjét. Pardon. Tartozzék az igaz-

ságnak a N—d annak elismerésével is, hogy mi sem ökréhez, sem szamarához, sem semminemű előfizetőihez nem nyultunk soha. Mindössze azt sejtjük lapársunk fogcsikorgatásaiból, hogy a felpanaszoltak közül az előfizetők szép számmal hagyogatták el. Erről azonban igazán nem tehetünk. Vigasztalják lapársunkat, akik ott maradnak, no meg az a tudat, hogy aki két székre akar ülni, a kettő közt gyakran a földre pottyán.

A patkányok fenyegetik Sarkadot. Veszedelemes szomszédság.

Szinte hihetetlenül hangzik ma, a repülő korszakban és ha hivatalos akták nem tanúsítanak, talán senki sem hinné el, hogy apró férgek, a patkányok komoly veszedelemmel fenyegetnek egy nagy községet. Legjellemzőbb azonban a dologban az, hogy ezt a sajátságos dolgot is maga a miniszter fedezte fel, még pedig egy teljesen független ügytanulmányozása folytán.

A nem mindennapi dologról a következőkben számolunk be. Biharmegye ebtartási szabályrendeletet alkotott, amelyben terhes adót ró minden kutyatartó gazdára. Az eddigi 2 korona adót a legtöbb helyen 5—8—10 koronában állapítja meg az új szabályrendelet. Elképzelhető tehát, hogy mikor ezt a szabályrendelet-tervezetet a lakosság tudomására hozták, milyen felzudulással fogadta azt a közönség, különösen a magyar vidékeken, ahol a kutya nélkülözhetetlen a gazdaságban.

Volt is felebbező bőven. Csaknem minden magyar község felebbezett a szigorú szabályrendelet ellen. A felebbezések özönéből azonban legérdekesebb Komádi és Sarkad község felebbzése. Komádi tiltakozott a

magas adó ellen, mert szerinte a kutyákat házörzésre használják, tehát nem tekinthető luxus tárgynak és így nem is adóztatható meg magas összeggel.

A földmivelésügyi miniszter, honnan tegnap érkezett le a szabályrendelet, más állásponton volt és azt az elvi döntést mondta ki, hogy házörző ebek csak ott lehetnek, ahol a közbiztonság védelméről a községi rendőrség szervezatlensége folytán nincs gondoskodva. Ezen az alapon a komádiak felebbzését el is utasította a miniszter.

Ennél azonban sokkal érdekesebb a sarkadiak felebbzése. A sarkadiak azzal védekeztek a magas pótdadó kivetése ellen, hogy ők a patkányok ellen tartják a kutyákat.

A felebbzés szerint komoly veszedelem fenyegeti a községet a patkányok miatt. Mióta ugyanis a szomszédságban felállították a sarkadi cukorgyárat, azóta serami sincs biztonságban Sarkadon. Estenként ezrével vándorolnak át a gyárból a patkányok Sarkadra és amit csak lehet, mindent tönkretesének, elkezdve az ólak kerítéseitől a gabonáig, aprómarháig és élelmiszerig. A patkányok a közegészségügyet is veszélyeztetik, hiszen a bacillusoknak ezek a férgek a legjobb hordozói. A lakosság ezek ellen a közveszélyes állatok ellen tartja a kutyákat, melyek nagy pusztításokat visznek véghez köztük. Erre tekintettel kérték a minisztert, hogy a szabályrendeletet Sarkad községében függessze fel.

A miniszter a felebbzést elutasította, mert a kutyák nem eredményes irtói a patkányoknak. A veszedelemes ügyet azonban nem hagyta a miniszter feledésbe menni az akták közt, hanem szigorúan utasította a vármegyét, hogy indítson külön eljárást ebben a dologban. A veszedelemes patkányok hatósági irtása ezután a vármegyének lesz a feladata.

Érmihályfalva járásbiróságot kap.

A miniszter értesítése. — A képviselőtestület határozata.

Évekkel ezelőtt az Érmellékre nézve nagyjelentőségű mozgalom indult meg Érmihályfalván. A mozgalomnak az volt a célja, hogy a vármegyének eme egyik legtovább eső járása járásbiróságot nyerjen. Azóta állandóan felszinen volt a kérdés, de végleges döntést csak most tudtak produkálni a mozgalom lelkes hivei. Mikor már ugyanis megfeneklettnek látszott ez a jelentőségű ügy, akkor Dobozó Kálmán, Jakab Rezső és Lovassy Sándor küldöttséggel járultak az igazságügyi miniszterhez, hogy személyesen is kérjék a bíróság felállítását. A miniszter a küldöttség előtt igen kedvezően nyilatkozott. Megígérte ugyanis, hogy a legjobb indulattal fogja kezelni az ügyet.

A körülmények azt bizonyítják, hogy a miniszter ígérete nem volt sablonos kijelentés. Pár nappal ezelőtt ugyanis a székelyhídi járásbiróság útján megkeresés érkezett érmihályfalva község képviselőtestületéhez az igazságügyi minisztertől. A megkeresésben nyilatkozattételre hívta fel a miniszter a községet arra nézve, hogy milyen áldozatokat hajlandó hozni a bíróságért és hogy a felállítandó járásbiróság tisztviselői kapnak-e megfelelő lakást az államtól nyerendő lakbér ellenében.

A képviselőtestület tegnap tárgyalta az ügyet. Nagy lelkesedéssel találkozott a küldöttség ama bejelentése, hogy a miniszter már az év folyamán fel fogja állítani a járásbiróságot. A felállítás egyelőre ideiglenes

lesz, ha azonban a község áldozatkészsége meg fog felelni a miniszter kívánalmainak, akkor véglegesnek lehet tekinteni az új hivatal felállítását.

A községi képviselőtestület nagy örömmel mondta ki, hogy a járásbiróság hivatalos helyiségeit a folyó évben felépítteti illetve annak építését megkezdi. Az építkezés költségeire 150000 koronát irányoztak elő. Az épület használata ellenében évi 3500 koronát kérnek a minisztertől.

Ami pedig a tisztviselői lakásokat illeti, erre vonatkozólag statisztikai adatokkal bizonyították be, hogy jelenleg is 24 lakás van üresen a községben. Az ottani lakásviszonyok pedig olyanok, hogy az állami tisztviselők lakbérük ellenében kifogástalan lakásokat kapnak.

A képviselőtestület nyomban bizottságot küldött ki, melynek a szükséges kölesön megszerzését tette feladatává. A bizottság 15 napon belül össze fog ülni és határozni fog a pénz felvétele felett.

A további teendők most már gyors tempóban fognak menni. A képviselőtestületnek ugyanis az az álláspontja, hogy még az idén létesüljön a járásbiróság, mert jövőre már nem kötelező a miniszter ígérete. Remélhetőleg azonban a mozgalom agilis vezetői tovább sem hagyják elposványosodni az ügyet és így semmi akadály sem lesz a hivatal felállításának.

Az új járásbiróság illetékessége főként a székelyhídi és margitai járásbiróságok terü-

letéből kihasított részekre fog kiterjedni s lényegesen megkönnyíti ezeknek a bíróságoknak amugy is tulzsufolt ügymenetét. Hogy a közönségre nézve minő előnyökkel jár az új bíróság felállítása, azt fölösleges fejtegetni. Érdekében áll tehát mindenkinek az Érmeléken, hogy a fontos mozgalom valahol meg ne rekedjen.

Az őrző-vállalat felültetett emberei.

Vén János gyorsvonaton utazott el Nagyváradról.

Előre látható volt, hogy az Őrző- és Biztonsági vállalat ismét csufos véget ér. Vén János, aki egy tehetséges rendőr-kutyával és kopott kék tábornagyi kabátban jelent meg, diszkrétén távozott Nagyváradról. Gyorsvonatra ült, Pullmann kocsiba, Havannára gyújtott, hadsegéd gyanánt maga mellé vette Mészáros Gyula nevű alkalmazottját és úgy utazott Nagyszalontáig, mint egy ex-uralkodó.

Okos rendőr-kutyáját, a Zentát állandóan karjához kötve tartotta maga mellett. Nagyszalontán felköltötte Mészáros:

— Parancsnok urnak jelentem alássan Nagyszalontára érkezünk.

Vén János leszállt a vonatról. Azért utazott el hirtelen Nagyváradról, mert állítólag van Szalontán valami Kerekes nevű embere, aki 800 koronával rendelkezik. Ettől pénzt vesz föl, kifizeti Mészáros 100 korona kaucióját és elbocsátja.

Mikor aztán leszálltak a gyorsról, körül nézett.

— Menjen csak Mészáros, mondta Vén, keresse meg a rendőrt, mert én nem tudom, hogy hol lakik ez a Kerekes.

Alig lépett egy-kettőt az alkalmazott, Vén hirtelen fellepett az induló gyorsvonat lépcsőjére és faképnél hagyta az ámuló alkalmazottat. Hamar eltűnt a kupében és azóta nem adott életjelet magáról.

Jelentkeznek az alkalmazottak.

A rendőrség még nincs egészen tisztában Vén János üzletével. Igen sok gyanus körülmény merült már fel ellene. Embereinek nem fizette vissza a kauciót és minden bejelentés nélkül, előkelően távozott a veszélyes területéről.

Tegnap reggel a lapokból értesültek az alkalmazottak, hogy Vén János nem kapta meg a szervezési engedélyt Nagyváradon és őket már alkalmazta, kauciójukat elvette, sőt a látszat amellett szól, hogy el is költötte.

Tegnap estig összesen hat ember jelentkezett a rendőrségen, akik az ország különböző részéről siettek ide Vén hirdetései alapján. G. Nagy István Csabáról jött, száz koronát adott át Vénnek, Mészáros Gyula Gyergyóvaslára való, szintén száz koronája uszik. Homa Lajos köröstarjáni; kaucióképpen egy ezüst órát és arany láncot tett le 150 korona értékben. Császár János Nagykamarásra való, s nem 400, hanem 800 koronát adott oda Vén Jánosnak.

Ebből a tekintélyes összegből egy filért sem látott eddig Császár, aki nagy nélkülözésben várja Nagyváradon, hogy mi lesz?

Két nagyváradi bognársegéd is belépett Vénhez. Ceisinger Lajos, aki szintén 100 koronát tett le, de ebből még ideje korán visszakért ötvenet. Pap Ferenének szintén 100 koronája uszik.

Valamennyien panaszt emeltek a rendőrségen. De nem lehet megállapítani Vén eljárásában a bünygyi vétséget, mert úgy szövegezte a kauciók nyugtáit, hogy a pénzt fel is használhatja és harminc napi felmondási idő illeti meg őt. Tehát harminc napig nem léphetnek fel ellene bünygyi uton.

Gyuláról a rendőrség tegnap azt az értesítést kapta, hogy Vén vállalata ott csak egy hónapig existált. Akkor megszűnt, mert adós maradt az alkalmazottak fizetésével.

Zenta bravurjai.

Vén János egyik imponáló trükkje Zenta, a rendőr-kutya. Hitelt érdemlő produkeciókat, nyomozásokat végzett az okos kutya.

Most aztán szegényre ő reá is rájár a rud. A panaszos alkalmazottak, akik a pénzüket siratják, leleplezték tegnap a fenomenális kutyát a rendőrségen.

Azzal szédítette Vén az embereket, hogy kutyája mindent megtalál, ami gyanus. Azt mondta egy vendéglőben, hogy az ott lévők közül valaki bujjon el bárhová, a kutya megtalálja.

Mikor aztán az illető elment elbujni, Vén két emberét titokban utána küldte. A két alkalmazottat ismerte a kutya és így egész kényelmesen elment az elbujt ember lakására.

Vén ruháit, egy nagy dobozt és ládát, amelyben okmányok vannak, az alkalmazottak a rendőrségre szállították, hogy legalább írásukat visszakaphassák.

A Katholikus Népszövetségi Otthon megalakulása.

A keresztény szervezkedés nem pihen. Felébredtünk — úgy érezzük, még nem későn — s a társadalom keresztény része lázas buzgósággal igyekszik helyreépíteni mindazt, amit mulasztott a szervezkedés terén, ahol az ellenfélnek olyan nagy teret engedett át.

A Katholikus Népszövetség kebelében megalakul vasárnap az új keresztény társaság: a Katholikus Népszövetségi Otthon.

Az új kör helyisége a Katholikus Kör régi termeiben lesz. Tagsági díj egy évre 4 korona.

Az Otthon a Katholikus Népszövetség akcióinak központja lesz s társas kört nyújt minden népszövetségi tagnak, aki a minimális tagsági díjat megfizeti. Lesz az Otthonban ujság, billiárd-asztal, társasjátékok, könyvtár.

Az Otthon alakuló közgyűlését vasárnap, márc. 29-én d. u. 5 órakor tartják meg az Otthon nagytermében; a közgyűlésre a tagokat ezután hívja meg a Kath. Népszövetség igazgatósága.

Az alakuló közgyűlés tárgysorozata:

1. Az alapszabályok megállapítása.
2. A tisztikar megválasztása.

A közgyűlésen úgy az eddig jelentkezett, mint a még belépni szándékozó tagok részt vehetnek. A közgyűlésig még mindig lehet tagul jelentkezni.

Uri fehérnemű, «FOWNES» keztyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

Március 29. d. u. 3-kor: Váradvelencei Kath. Kör bőjti estélye.

Márc. 29. d. u. 5 órakor a Katholikus Népszövetségi Otthon alakuló közgyűlése.

Március 30. Nyugdíjbizottság ülése a városházán délután 4 órakor.

Április 1. Biharmegye közigazgatási bizottságának ülése délelőtt 9 órakor a megyeházán.

Április 1. 2. 3. 4. é. Weinmann Sándor előadása a Kath. Legény-egyletben este fél 9-kor.

Április 2. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése délután 3 órakor a városházán.

Április 3. d. u. fél 6-kor Kath. Kör bőjti estélye.

Április 5. d. u. 5 órakor: Váradvelencei Kath. Kör bőjti estélye.

*** A sajtótörvényt ma kihirdetik.** Mint félhivatalosan jelentik, a sajtóról szóló törvényt, amelyet ő felsége szentesített, ma hirdetik ki. A törvény a kihirdetéstől számított két hét múlva lép életbe.

*** Bértmálás Nagyváradon.** Pünkösöd első napján fogja kiosztani a bértmálás szentségét Nagyváradon gróf Széchenyi Miklós püspök. Bértmálás lesz még a margittai, szilágysomlyai és tasnádi esperesi kerületekben; az előkészületek folyamatban vannak s a bértmálás idejének megállapítása legközelebb megtörténik.

*** Bangha Béla konferencia beszédeit a Kath. Népszövetség nagyváradi szervezete külön füzetben kiadja.** A füzet több ezer példányban jelenik meg. Az első ezer ma, a második ezer holnap, a többi ezer a jövő hét folyamán kerül forgalomba. Ma délután 3 órától kezdve kapható lesz a füzet miud a három plébániahivatalnál, a Kath. Körben, Népszövetségi Otthonban és a Tiszántúl kiadóhivatalában. Ára a 86 oldalas füzetnek 20 fillér.

*** Dr. Bozóky Alajos jobban van.** Részvétellel értesültünk dr. Bozóky Alajos udvari tanácsos, nyug. jogakadémiai igazgató betegségéről, s annál nagyobb örömmel jelenthetjük, hogy a kiváló jogtudós obban van. Erős meghülésből származó influenza okozta betegségét nagyfokú lázzal, mely annál veszélyesebb volt, mert az ősz tudós ütőérelmeszedésben szenved. A nagybeteg a napokban több ízben meggyónt és megáldozott. Tegnap este láza alászállt, közérzete javult, hűlése mulóban van, s reméljük, hogy tartós javulás állott be állapotában.

*** Gyógyszertári jog átruházás.** Dr. Ráber Árpád és dr. Ráber Árpádné szül. Schulmann Margit okl. gyógyszerész-mestereknek a belügyminiszter megengedte, hogy a Szent István gyógyszertár személyes üzleti jogát dr. Ráber Árpádné szül. Schulmann Margitra átruházzák.

*** A munka és az Oltáriszentség.** A Katholikus Legényegyletben vasárnap délután fél 6 órakor Tarsicius az Oltáriszentség vértanujának élete kapcsán előadást fog tartani Gálffy Sándor egyleti igazgató „A munka és az Oltáriszentség” címén vetített képek kíséretében. Belépti díj nincsen.

*** A hadapród temetése.** Régen nem volt olyan megható katona temetés, mint tegnap délután. Mint jelentették, **Jakabos** Miklós negyedéves növendék pár napi betegség után agyhártyagyulladásban meghalt. A hadapródkola minden növendéke ott volt a temetésen, ott volt a tanárikar s a honvédszenekar gyászdalokat játszott. Az özvegy édes anyja nagyon megtört a szörnyű csapás alatt, hiszen kilencedik fiát vesztette el. Az összes tisztikarok küldöttségileg képviselték magukat. A Rulikovszky-uti temetőbe vitték a fiatalon elhunyt katonát. **Kozári Gyula** mondott emelkedett szellemű, megható gyászbeszédet. A diszes temetést **Weiszlovits Adolf** és fia temetkezési intézet rendezte.

*** A székelyhidi vasútállomás utja.** A biharmegyei községi utak rossz állapotáról a városi embernek fogalma sincs. Az országutakra kevés panasz lehet, de az egyes községi utak annál elhagyatottabb állapotban vannak. A napokban említettük, hogy a székelyhidi bérkocsisok kérvényt adtak be a főszolgabíró útján az alispánhoz, hogy a vasútállomástól a községbe vezető utat javíttassák ki, mert jelenleg az járhatatlan s kénytelenek lesznek bérkocsis iparukat beszüntetni. A kérvényre azonban azt a választ kapták, hogy a nagy utépítési program szerint ezen útvonal kiépítésére csak 8 év múlva kerül a sor, tehát addig javíttassák ki a vicinális uti mérnökökkel. Most a főszolgabíró adott be jelentést az alispánhoz, amelyben rámutat, hogy a vasútállomáshoz vezető ut, a tavaszi esőzések folytán most már olyan állapotba jutott, hogy a postaközi is csak váltott lovakkal jut be Székelyhidra s a forgalom is annyira megcsappant a rossz út miatt, hogy csak azok szánják rá magukat az út használatára, akik kényszerülve vannak a vasúthoz kivándorolni, mert meg vannak időzve pl. a bírósághoz. Szóval a tavaszi esőzések teljesen járhatatlanná tették az utat. Ilyen körülmények között nem lehet bevárni a 8 évet, amíg az utépítési program keretében elérkeznek ide. A községre nézve közböbös, hogy a kulturmérnöki hivatal, vagy a vicinális mérnökség csinálja-e meg az utat, de valakinek gondoskodni kell, hogy a jelenlegi állapotokon segítsenek, mert az lehetetlen, hogy egy szép fejlődésnek indult község, amely különben is járási székhely, a járhatatlan út miatt évek hosszú sorára el legyen zárva a forgalomtól. Hisszük, hogy a vármegye ügyeinek intézői belátják a helyzet tarthatatlanságát s megtalálják az utat és módot, hogy a bajokon segítsenek.

*** Az Új Nagyvárad étlapja.** A Nagyváradon megjelenő Új Nagyvárad című délutáni ujságban olvassuk az alábbi, nem minden humornélküli sorokat. Előzőleg a lap megállapítja kegyetlen szigorúsággal, hogy ilyen, meg olyan munkapárti rendelet adott ki megint a miniszter. Aztán citálni akar a rendeletből és a következőket írja:

— Utasítom, hogy javaslatait az illetékes főispánnal egyetértőleg egye meg és ennek igazolásul jelentését a főispán által láttamozva terjessze fel.

Ezt az utasítást az Új Nagyvárad adja az iskolafelügyelő uraknak. Jó étvágyat hozzá.

*** Mennyit ér a nyilvános könyvtár?** A könyvtárbizottság most terjesztette be a városi tanácsnak a könyvtár leltárát. E szerint a városi könyvtár összes értéke 67.495 korona 58 fillér, amelyből 64.134 korona 58 fillér a könyvekre esik (11.023 kötet könyv) 3.361 korona pedig a butorokra és egyéb felszerelésekre.

*** Ülések a városházán.** Hétfőn, március 30-án délután 4 órakor a városi nyugdíjbizottság; csütörtökön, április 2-án délután 3 órakor pedig Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tart ülést a városházán.

*** A tavaszi esőzés veszedeleme.** A tavaszi esőzések a vidéken sok bajt, kellemetlenséget okoznak. Elérkezett a tavaszi munka ideje, de a gazdák kétségbe vannak esve, mert nem kezdek meg a tavaszi munkát. A földeket víz borítja, a magasabb fekvésű helyeken pedig a folytonos esőzés annyira feláztatta a talajt, hogy semmiféle tavaszi munkát nem végezhetnek. A szántás, vetés lehetetlen s a gazveri fel a szántóföldeket. A szőlősgazdák is meg vannak akadva, mert a borág már bontogatja a rügyeit, de még a nyitást és metszést nem kezdhették el, a föld átázott járhatatlan, nem mehet a munkás a tőkék közé. Ez pedig veszedelemet jelent, mert a tavaszi munka késik. Ha a nedves, esős időjárás még tovább tart, a gazdák reménye ez évben is tönkre megy. Egy újabb rossz esztendő pedig valóságos katasztrófa lenne erre a szegény országra.

*** Lelki gyakorlat iparos férfiak számára a Kath. Legényegyletben.** A lelkeknek diadalmas, fényes ünnepe folyt le városunkban P. Bangha pártatlan sikerű fáradozása folytán. A lelki megújulások, a lelki újjászületések egész láncolatáról beszélnek ama boldog napok. A krisztusi igazságok melegítő, világító nap sugarai bevonultak a lelkekbe és át és át hatották a lelkek seregét. Melegség, fény és öröm kell a lelkeknek, melyet semmiféle külső kultúra nem hoz be a lelkekbe, csak a krisztusi igazságoknak az életbe való helyes beállítása. Ez a lelkigyakorlatok igazi és egyedüli roppant nagy horderejű célja. Gondot fordítanak Nagyváradon arra is, hogy ezekben a méhetlen lelki kincsekben azok a lelkek is részesüljenek különös módon, akik az élet forgatagában legjobban érzik a lélek melegségének, világosságának, örömeinek hiányát, ahonnan ezeket mester-séges uton-módon erőszakos módon akarnak kirabolni és helyébe valami boldogítót nem tudnak adni. A szegény félrevezetett munkás férfi lelkeknek is égető nagy szükségük van, hogy fáradt lelkük felüdüljön a krisztusi örök igazságot felemelő bátor, megnyugtató, lelkeket izmosító megfontolásában. Ezért április 1., 2., 3 és 4-én este fél 9-kor Weinmann Sándor budapesti főgimn. pap-tanár előadásokat fog tartani, melyre tisztelettel meghívják az összes kath. iparos férfivilágot, kik nem eltorzított alakban akarják megismerni a krisztusi igazságokat, hanem eredeti vonzó szépségükben és igazán boldogító voltakban. Az előadások a Legényegylet nagytermében lesznek megtartva.

*** Agyonlőtte magát egy diák.** Tegnap éjszaka a Szarvassor egyik házában agyonlőtte magát egy **Goldstein Ignác** nevű magántanuló. A tizenkilenc éves fiú azonnal meghalt. A rendőrség részéről Kelemen detektív jelent meg és **Berkovits René** tiszti orvos, de már csak a beállott halált konstatálhatta az orvos. Az öngyilkos fiú kínzó szívbaját hozza fel utolsó levelében tettének okául, azonban nincs kizárva, hogy reménytelen szerelem adott kezébe revolvért. **Bodó László** ügyeletes rendőrfogalmazó a hullaházba szállíttatta a holttestet, ahol felfogják boncolni.

*** Új telekkönyvvezető.** Az igazságügyminiszter **Löwenstein Mór** váradvidéki járásbírói irnokot a nagyvárad kir. törvényszékhez telekkönyvvezetővé nevezte ki.

*** Egy nagy község vizben.** A biharmegyei községek egy részét minden tavasszal a vizáradás veszedelme fenyegeti. Nem csak a folyómenti községek lakosságának okoznak gondot a tavaszi árvizek, hanem folyóvíz nélküli, de mélyebb fekvésű községeknél is bajt okoznak a belvizek. Különösen, ha az ég csatornáit szokatlanul bőven öntik az áldást. A mostani sok eső miatt már is több község panaszkodik. Hosszupályi nagyközség a derecskei főszolgabíró útján panaszolja Biharmegye alispánjának, hogy a tavaszi esőzések folytán a község belterületét elöntötte a víz, a házak egy részét is elöntötte a szennyes pocsolya. Különösen a község Tencze nevű részén nagy a veszedelem, mert a víz behatolt a házakba s ha gyorsan nem gondoskodnak a víz lecsapolásáról, a felázott házak összeomlanak. — Közegészségügyi tekintetből is fontos, hogy azonnal segítsenek a veszedelemben jutott községen, mert az átázott lakások a járványos betegségek fészkei lesznek. Kéri az alispánt, hogy a kulturmérnöki hivatalt a felgyülemlet belvizek lecsapolására sürgősen utasítsa s ezáltal a jövőre is mentse meg a hasonló bajoktól.

*** Kirendelés.** **Kádoss Andor** berettyóújfalusi kir. járásbírói betétszerkesztő bírót a karcagi; **Dezső Akos** berettyóújfalusi kir. járásbírói betétszerkesztő telekkönyvvezetőt pedig a szombathelyi kir. törvényszékhez, mint telekkönyvi hatósághoz hivatalból kirendelte az igazságügyminiszter.

*** Dr Diószegi Győző temetése.** A szomorú véget ért besztercei kir. járásbírónak dr **Diószegi Győző**nek temetése tegnap, pénteken délelőtt nagy részvét mellett folyt le Bihar-Diószegen. Az elhunyt súlyos vesebajban szenvedett, s Monospetriből, hol nővérénél pihent, Váradra kívánczolt a kórházba, hogy fájdalmai ellen gyógyulást találjon. Utközben B.-Diószegen épen szülőföldjén érte utól a szomorú katasztrófa. A hirtelen elhunyt járásbíró kora ifjúságától kezdve valóságos típusa volt a szorgalomnak, munkának. Mint tehetséges gyermek a Szt. József intézetbe került Margittáról, hol édesanyja most is él, s attól fogva a maga emberségéből küzdött keresztül csapásoktól terhes életét. A bírói pályán őszinte tiszteletet keltett szintén vasszorgalmával s tudásával. Jogi szaklapjainkban nem egy cikke árulta el komoly képzettségét; a Tiszántul olvasói is gyönyörködhetek magvas vezércikkeiben. Haláláról családja gyászjelentést adott ki. Három apró gyermeke, édes anyja s testvérei siratják a korán elhunyt családfőt, kinek lelkéért ma, szombaton reggel 8 órakor régi iskolatársai szentmiseáldozatot mutatnak be a várad-olaszi plebánia templomban. R. I. P!

*** A 48-as népkör** vasárnap délelőtt fél 12 órakor tartja rendes évi tisztújító közgyűlését, melyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség.

*** Analfabéták vizsgálja.** Igen szép siker mellett folyt le a 37-eseknél az analfabéták vizsgálja. Két hónapi kurzus után állította a bizottság elé felnőtt növendékeit **Zöldy Bertalan** róm. kath. tanító. A vizsgálaton jelen volt **Grallert** ezredes és **Vasady Lajos** kir. tanfelügyelő is. Valamennyi tanítvány bámulatos előmenetelt, jártasságot tanúsított s **Zöldy Bertalan** előtt meleg elismerését fejezte ki úgy a tanfelügyelő, mint **Grallert** ezredes.

*** A könyvtár-tisztek vasuti jegykedvezménye.** Erdekes beadványt intézett a tanáchoz dr. Thury László, a könyvtár-bizottság nevében. Arra kéri a tanácsot, hogy a Törvényhatóság részéről intézzen feliratot a kereskedelemügyi miniszterhez a célból, hogy a könyvtári állásokat betöltő tisztviselőkre a vasuti jegykedvezmény kiterjesztessék. A könyvtárosok ugyanis nincsenek benne a kedvezményre jogosult tisztviselők névjegyzékében, mivel a közkönyvtárak szervezése egészen új keletű s mindössze öt helyen van az egész ország területén. A kereskedelemügyi miniszter — mondja a beadvány — elismerte, hogy a könyvtár önálló működési körrel bíró szerve a törvényhatóságnak, mikor a portómentességet engedélyezte. A M. és K. O. Tanácsa leiratában kijelentette, hogy a törvényhatóság feliratát határozottan támogatni fogja.

*** Levélgyűjtőszekrények a villamos kocsikon.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara mozgalmat indított, és felterjesztést intézett az irányban, hogy a nagyvárad városi vasut villamos kocsijait amelyek a nagyvárad fővasutállomáshoz közlekednek, postai levélgyűjtőszekrényeket helyeznek el. Ezáltal a kereskedők azon előnyhöz jutnak, hogy este 9 óráig, illetve nyáron 10 óráig feladhatják leveleiket a villamoskocsikon s így azokat még az éjjeli vonatokkal elviszik. Ez által az itt este 10 órakor feladott leveleket már reggel kézhez kapják Budapesten, anélkül, hogy külön ki kellene fáradni a feladónak a vasutállomáshoz, hogy a 11 óra 9 perckor induló vonat postakocsijába dobja levelét. A kamara akeióját támogatta úgy a nagyvárad postai igazgatója, mint a városi vasut igazgatója s a közös akciónak meglelt a várt eredménye. A kereskedelmi miniszter értesítette a nagyvárad postai-távírdai igazgatóságát, hogy a levélgyűjtő szekrényeknek a villamos kocsikon leendő alkalmazását engedélyezte. — Rövid idő múlva tehát felszerelik a villamos kocsik egy részét levélgyűjtő szekrényekkel.

*** Bivalyok a vonat alatt.** Tegnap hajnalban Glück Áron margittai kereskedő istállója ismeretlen okból kigyuladt. A tüzet későn vette észre Glück, aki rémülten rohant, hogy az istállóban levő állatokat megmentse, kinyitotta az ajtót és utat engedett a már akkor megvadult bivalyoknak. A bivalyok kiszáguldtak az istállóból, az udvarból egyenesen a vasuti töltés felé. Epen akkor rohogott Margittára a reggeli vonat. A megvadult állatok egyenesen a mozdony elé szaladtak. Mind a három bivalyt dorabokra tépték a vonat kerekei. Az utasok ijedten tekintettek ki, hogy megtudják a nyiltpályán való megállás okát, de csakhamar elszállott a rémület, amikor megtudták, hogy csak három bivalyt morzsolt össze a mozdony.

*** Felségsértő ujságíró.** Szegedről jelentik: A törvényszék tegnap Komizky Dezső ujságírót, azért mert lapjában tiszteletlenül nyilatkozott a felségről, 6 havi államfogházra és 3 évi hivatalvesztésre ítélte.

*** A Fekete Sas-kávéházban** ma, szombaton este a honvédszenekar hangversenyez. Ez alkalommal a következő kiváló zenedarábokat adják elő: 1. Győzelmi induló Eilenberg. 2. Keringő „Saison” c. optt.-ből Eysler. 3. Előjáték „Dimka”-dal és „Lengyelvér” c. optt.-ből Nedbal. 4. II. Suit Arlési leány Bizet. 5. a) Román hárfá szóló zenekar kísérettel Dubec, b) „Lengyelke” hárfá szóló zenekar kísérettel Mochshamer. 6. Egyveleg „Cigánybáró” c. optt.-ből Trauss. 15 perc szünet. 7. „Boszorkányvár” nyitány Zajtz. 8. „Vig induló” egyveleg Komzák. 9. Keringő „Végre egyedül” c. optt.-ből Lehár.

*** Adományok a nyilvános könyvtárnak.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos tanácsa a múlt évben engedélyezett 5000 korona rendkívüli államsegély 2. részlete fejében a folyó év első felére 1000 koronát utalványozott. A Szigligeti-Társaság 527 K 91 fillért, a Nagyvárad Takarékpénztár 100 K, az Egyesült Kereskedelmi és Központi Takarékpénztár 50 K, a Bihar-megyei Takarékpénztár 40 koronát adományoztak a nyilvános könyvtár céljaira, mely adományokért a könyvtár-bizottság nevében is hálás köszönetét fejezi ki Rimler Károly polgármester, bizottsági elnök.

x Szőlőkaró első osztályu száraz, bármily mennyiségben, jutányos áron kapható: **Weiszberger és Társa** cég váradvelencei faterlepén. Helyi és vidéki telefon 688. szám.

*** A Korona** kávéházban minden este **Koczás József** igazgatása alatt jól szervezett daltársulat működik. A kitűnő műsorból kiemelkednek **Kövári Böske** chazette számai, s **Balla Teresi** és **Kovács Mancsi** szóló számai. Állandó siker kíséri azonkívül **Kőszegi Ferkó** bariton énekes fel-léptét, aki a magyar népdalok országoshirű interpretálója. A számokat a bácskai híres **tamburazenekar** kíséri.

*** Uj üzlet a Rákóczi-uton.** A Rákóczi-uthoz hasonló korzó csak Budapest előkelő utcáin van. A korzó közönség szórakozását emelni fogja a Zárda-épületben egy Trieszti kávé, tea és rum közvetlen behozatali üzlet, mely a jövő hó első felében nyílik meg. Ilyen vállalatok csak a tenger mentén vannak. Az előnyösen ismert **Aszódi Mihály** cég, amely semmi fáradságot nem ismer, hogy Nagyvárad fejlődéséhez a kereskedelmi összeköttetést külfölddel fentarthassa, a kávépiacot Nagyváradon fejlessze, valamint előkelő vidéki úri közönsége és a nagyvárad előkelő kávéfogyasztók kényelmére létesítette ez új üzletét, amelyet számosan fognak fölkeresni. Ez újabb vállalat tulajdonosa **Aszódi Mihály** és **Palotay Mihály**.

x Csokoládé Király Rákóczi-ut. Fő-üzlet Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobb és legolcsóbbak. Cukorka szakértők tudomására adom, hogy **Kugler Gerbeaud** bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árakkal. Vigyázat fő üzletem Kossuth-utca Sas palota. ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árakkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egyideűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávéimat, mely úgy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi tea-riumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610

x Kossuth-utca 2. sz. házban a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

*** Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy utcai frontot nyer és így nagy haszonnal ke-segetető biztos jövővel bír, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsös, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Bihar-megyei Takarékpénztár.

*** Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

*** Ritoók Zsigmond-utca 21. szám** alatt 5 szoba, 2 előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara és cselédszobából álló lakás május elsejére bérbe kiadó. Jelentkezhetni a Bihar-megyei Takarékpénztárnál.

x FELHÍVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bi-hardobrod állomáson, legelább egy waggon-rakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

x Női finom párthi fél cipők K 5, női finom chevró v. bokszt fél cipők K 6, női finom amerikai fél cipők K 7, női finom bársony fél cipők K 6, női finom bagarie fél cipők K 10, férfi chevro v. bokszt cipők K 8, férfi amerikai cipők K 10 férfi divatos kalapok 3 koronától kezdve. Fehérneműek és uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása **Fekete Jenőné** Szt. János-utca Kispipa mellett.

x Kiadó lakások. Szőlős-utca 12 szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Jsi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Kossuth-utca 6. szám.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Kammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal

Telefon 1076.

Telefon 1076

x Erdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urinő és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x A legújabb párisi kalap-ujdon-ságok egyedül **KOHN HELEN** kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznoínek kalap-szállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

x ZOMBOR SANDOR sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenest gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle rémcsiszólást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

„The Roosevelt Schoe”
amerikai cipők
12 50 és 16 50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

Legszebb ajándék orvosoknak és ügyvédeknek egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglalva széjpadiás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömé-
seket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Pygmalion.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este
Ártatlan Zsuzsi. (Sz. Zsigmondy Anna fel-
lépte. Bérletszünetben.)

Pygmalion. Shaw Bernhard esü-
törtök este bemutatott Pygmalion-ját osz-
tatlan tetszéssel és elismeréssel fogadta a
helyi sajtó kritikája és a közönség is igen
élvezetes estét töltött a Shaw-vígjáték
esütörtök és pénteki előadásain. A Pygma-
lion legközelebbi előadása ma, szombaton
este lesz a Szigligeti színházban.

**A Leányvásár — vendégmü-
vésznővel.** Mint arról már megemlékez-
tünk, hétfőn kezdi meg három estére ter-
jedő nagyvárad vendéjátékát Kovács Lilly,
a kassai Nemzeti színház fiatal primadon-
nája, aki az első estén a Leányvásár-ban
lép fel, kedden és szerdán a Cigányprimás
és Mozikirály fő női szerepeiben mutatkozik
be a vendégművész.

Táblás ház előtt. Múltán ez az el-
nevezés illeti meg ezt a házat, amely a kö-
zönség régen tapasztalt érdeklődéséből ítélve,
a színház vasárnap esti előadását fogja vé-
gig nézni, amelynek keretében Sz. Zsig-
mondy Anna urasszony lép fel az Ártatlan
Zsuzsi címszerepében. Ezt az operettet kü-
lönösen kedveli a nagyvárad publikum,
amelynek emlékeiben azonban, a pajzán Ár-
tatlan Zsuzsi oly szorosan együtt él Sz.

Zsigmondy Anna nevével, hogy ezt a pom-
pás szerepet, másnak az alakításában szinte
el sem tudja képzelni. Sz. Zsigmondy Anna
vasárnapi fellépte bérletszünetben megy s a
bérlek jogait ma délig tartja fenn a szin-
házi pénztár.

A „Böském” Nagyváradon.

Ugy értesültünk, hogy Erdélyi Mik-
lós színigazgató megszerezte elő-
adásra Szomorú Emil és Gajary Ist-
ván trágár operettjét a Böskémet. A
színigazgató a jövő hó közepén ké-
szül előadni ezt a darabot, mely
trágárságban, aljas trükkökben tul-
tesz a legléghabb, a legerkölestele-
nebb francia malacságokon. Ez a
darab vakmerő merénylet minden
izlés ellen. Óva intjük Erdélyi szín-
igazgatót ennek a darabnak színre-
hozatalától, mert ez a darab feltét-
lenül felháborít minden jóízű emb-
ert. Felhívjuk erre a készülő me-
rényletre a színházi bizottság tag-
jainak figyelmét. Olyan rosszul megy
az üzlet a színháznál, hogy ilyen
botrány darabokkal kell segíteni a
pénztáron?

EGYESÜLETEK

A Növédő Egylet választmányi ülése.

A Nagyvárad Katolikus Növédő Egy-
let tegnap választmányi gyűlést tartott,
amelyen az elnöknő özv. Óváry Sándorné
kívül jelen voltak: özv. dr. Személy Kál-
mánné, özv. Grünwald Henrikné, Harmathy
Károlyné, özv. Olasz Akosné, Sándor Al-
bertné, Kazinczy Mária, Óváry Klárka,
Gálfi Sándor, Szilágyi Dózsa.

Az elnöknő üdvözlővén a jelenlevőket,
a jegyzőkönyv felolvasása után a titkár
tette meg különböző jelentéseit és indítvá-
nyait. A választmány örömmel vette tudomá-
sul a velencei leányegyesület megnyitá-
sát, amely ezóta rendszeresen működik; most
pedig 4 napig szentgyakorlatokra jön össze,
amelyeket Szilágyi Dózsa tart.

Hazafias kegyelettel ünnepelték meg a
márc. 15-ét, amikor özv. dr. Személy Kál-
mánné meghívta a vezetése alatt álló isko-
lában tartott ünnepélyre.

De különös örömmel hallgatta a választ-
mány a zászlószentelés és a hozzá kapcsolt
ünnepély fényes erkölcsi és anyagi sikerét.
Nagy és felejthetetlen jelentőséget adott az ün-
nepélynek Klotild, Erzsébet és Mária főher-
cegnőknek emléksorai, amelyekért a titkár
külön-külön fejezte ki az egylet hódolattal-
jes háláját és tiszteletét. Erkölcsi sikerét elő-
kelően emelte Farkas Edith zászlóánya győ-
nyörű felolvasásával. A keresztény feminiz-
musról, továbbá a többi közreműködő: Szó-
koly Erzsé, Kürti István, Resch Mihály,
Holcer Antal, akiknek jegyzőkönyvi köszö-
netet szavaz a választmány. A Tiszántul is
jeles szolgálatokat tett, amiért jegyzőkönyvi
köszönetet szavaznak. — Hoványi Gézának
jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a választmány
szíves támogatásáért az egylettel szemben,
amidőn államsegélyt eszközölt ki annak cél-
jaira. De a legszebben kidomborította az ün-
nep és egylet erkölcsi jellegét a közös áldo-
zás, amelyen a patronesszek és pártfogoltjai-
kon kívül résztvettek az Oltáregylet, az
Uri nők és az Orsolya-zárda Kongregációja.
A zászlószentelés emlékeztetőre teszi gróf
Széchenyi Miklós püspök tartalmas és emel-
kedett beszédje, amelyet az egylet albumá-

ban fog megőrizni. Az anyagi siker fényes
eredményről tanuskodik, amit mutat az a
körülmeny, hogy a zászlószegeket nemes
bőkezűséggel váltották meg, aminek tiszta
jövedelme 2384 korona 07 fillér az ünne-
pély jövedelmével együtt.

SPORT

**A holnapi football mérkőzé-
sek.** Holnap, vasárnap, bármilyen időjárás
is legyen a NAC megtartja az évadnyitó
mérkőzését a Rhédey-kerti Sport-téren. Re-
mélhető azonban, hogy szép idő fog ked-
vezni a szezonnnyitó programnak s a közön-
ség, mely már hetek óta várja, hogy ked-
venc sportjának hódolhasson, tömegesen fogja
felkeresni a Sport-teret, amelyet a városi
kertészet különösen szépen rendbe hozott. A
NAC ellenfele a Debreceni Vasutas SC lesz,
amellyel a tavaszi bajnoki mérkőzését fogja
tejátszani.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Ítélet a tintatartódobálók ügyében.

A királyi Kuria tegnap déli háromne-
gyed tizenkét órakor hirdette ki a tintatartó-
dobálók ügyében hozott ítéletet. A Kuria a
védők semmisségi panaszait elutasította, az
ügyészesség semmisségi panaszainak azonban
helyt adott és

Zakariás Jánost hatóság ellen való erő-
szakért 5 hónapi és 14 napi fogházra, a Hé-
derváry Károly gróf sérelmére elkövetett su-
lyos testi sértésért 400 korona, a Serényi
Béla gróf sérelmére elkövetett könnyű testi
sértésért 200 korona pénzbüntetésre.

Markos Gyula hatóság ellen való erő-
szakért 5 hónapi és 14 napi fogházra, a
Héderváry Károly gróf sérelmére elkövetett
súlyos testi sértésért 400 korona pénzbün-
tetésre,

Hoffmann Ottót hatóság ellen való erő-
szakért 4 hónapi és 14 napi fogházra, su-
lyos testi sértésért 400 korona, és könnyű
testi sértésért 200 korona pénzbüntetésre,

azonkívül mind a három vádlottat egy
évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítéletek kiszá-
básánál a 92. szakaszt vette figyelembe a
Kuria.

**§ Két évi fegyház az 5000 ko-
rona elikkasztásáért.** Milotay Sán-
dor szakdíjnok ügyét tegnap tárgyalta a
nagyvárad kir. törvényszék büntető bírósá-
ga Ember Géza törvényszéki bíró elnök-
letével. Részletesen foglalkoztunk annak
idején a sikkasztó városi szakdíjnok ügyé-
vel, aki rövid időközökben 5000 koronát
sikkasztott a várostól. A vádat dr. Medvigy
István kir. ügyész képviselte, a védelmet dr.
Fényes Ödön ügyvéd látta el. A vádlott
beismerte tettét. A bíróság hivatali sikkasztás
büntetéseben mondta ki bűnösnek Milotayt
és a 92. §. alkalmazásával két évi fegy-
házra ítélte. Felebbezett.

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Az Új Nagyvárad dicséri Banghát. Hogy finom a profilja, hogy szép az arca. Tehát nem »sátánarcu.« Nagyon szép az Új Nagyváradtól ez a teismerés. Beismeri, hogy a mi felfogásunk előkelő. Ezt különben már máskor is hangzottatta az U. N. mikor még nem vállalkozott a jáholy nyitogató szerepére. Néha az U. N. is ír igazat. Tegnap éppen szokatlanul bővelkedik az igazságban: van benne több sor igazság. Saját magáról is elmondja, hogy ő szabadkőműves újság, gonosz újság, sötétséget hirdető újság. Igaza van, de mennyire igaza van. Csak máskor is írjon minél több ilyen igazságot az Új Nagyvárad — hátha nehezen, de végre kissé hozzá fog szokni az igazság megírásához?

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	12.64
Buza májusra	— — —	12.53
Buza októberre	— — —	11.25
Rozs áprilisra	— — —	9.90
Rozs októberre	— — —	8.68
Zab áprilisra	— — —	7.49
Zab októberre	— — —	7.70
Tengeri májusra	— — —	6.75

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	843.75
Osztrák hitelrészvény	—	639.—
4%-os koronajáradék	—	82.40
Osztr. magy. államv.	—	712.—
Jelzálogbank	—	441.—
Leszámlító és pénzváltó	—	510.—
Hazai bank	—	281.—
Magyar bank	—	531.—
Keresk. bank	—	3650.—
Rimamurányi	—	651.50
Salgótarjáni kőszén	—	720.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1052.—
Közuti vasút	—	633.—
Városi villamos	—	324.—
Adria	—	619.50
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADAR.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyvárad sör!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár háztól szállít. Állandó vevők ingyen jeket kapnak.

Nagyvárad Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

5248—1914 szám.

Felhívás

az élelmiszereket szállító kocsi-tulajdonosokhoz.

A városban élelmi szereket szállító kocsik ismét anyira rozoga, szennyes és elhanyagolt állapotban vannak, hogy azok egyrészt a közegészségre lehetnek káros hatással, másrészt a fogyasztó közönség jóízűsével össze nem egyeztethető. Nem különben oly lecsigázott sánta és gyenge lovakkal, valamint összetódott és tákot szerszámokkal fuvaroznak, hogy azokkal a városi szabályrendelet értelmében fuvarozni nem szabad.

Ennélfogva ezen tarthatatlan állapot megszüntetése céljából folyó évi május hó 19-ik napján kocsi-, ló- és szerszám-szemlét tartok és pedig a jelzett napon reggel 8 órától kezdődőleg a lovásártéren.

Miért is felhívom az érdekelt élelmiszer szállító kocsik tulajdonosait, hogy a jelzett napon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal s jó állapotban levő kocsikkal és szerszámokkal annál is inkább jelenjenek meg, mert akik a szemlén nem jelennek meg, tőlük az élelmiszer szállítás elvonatik.

Nagyvárad, 1914 február 26-án.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet felértéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és eeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni 28 zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülők pénztárszekrények, ernyők igen olcsó árért. Hímzés valódi kőplé csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvét, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Husvét 20 fillértől a
parfümök legfinomabbig.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

6403—1914 szám.

Felhívás

a bérkocsi-tulajdonosokhoz.

A szokásos tavaszi bérkocsi-, ló- és szerszám-szemlét ez év április 21. és 22-én tartom meg és pedig a jelzett napokon reggeli 8 órától kezdődőleg a lovásártéren.

Minthogy pedig az utóbbi időben több ízben tapasztaltam, hogy egyes bérkocsi-tulajdonosok még ma is rossz állapotban levő kocsikkal, kopott és megrongált szerszámokkal, sőt lecsigázott és fuvarozásra alkalmatlan lovakkal folytatják iparukat — különösen az éjjeli sorosságot — már eleve is figyelmeztettem az összes bérkocsi-tulajdonosokat, hogy csakis a kifogástalan karban levő járművekkel, lovakkal és szerszámokkal rendelkező bérkocsi-tulajdonos nyerhet állomás-helyet.

Miért is felhívom az érdekeltet, hogy a jelzett napokon tartandó szemlére kifogástalan karban levő lovakkal, jó állapotban levő szerszámokkal és kocsi-val jelenjenek meg, annyival is inkább, mert akik a szemlén nem jelennek meg, sem a vasutnál, sem az állomás-helyükön sorosságot nem kapnak az őszi szemléig.

Nagyvárad, 1914 március 12.

Gerő,

rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város jéggyára
rendes nyári szállításait megkezdette

Előjegyzések napi 1/1 vagy 1/2 tábla

vizvezeteki vízből készült higiénikus műjég

szállítására kérjük levelezőlapra vagy telefonon (651. szám) továbbítani.

A pontos és előzetes kikísérőgálásról gondoskodik:

Nagyvárad város jéggyára

Ha nincs meglegedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férjiszabócég után.)

KÉSZÍT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejeléseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőz mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Márknál szerzi be.

Dusafalva községben
mintegy 300 kis hold

legelő

bérbeadó.

Értekez-
hetni: a

Polgári Takarékpénztár r. t.-nál
Nagyváradon. Telefon 11-95. sz.

Eladó

1 kazal lucerna

a várostól 10 percrenyire.

Czim: a kiadóhivatalban

Csemegemézet

öt Kgrammos csinos posta-
dobozokban 8 korona 50
fill.-ért bárhova bérmentve
szállít utánvétellel

Balatonvidéki Mézkitvételi
Vállalat Balatonfőkajár.

Főképviseelőnk Nagyvárad és vi-
dékére **BIRÓ JÓZSEF** ur, ki na-
gyobb rendeléseket a lehető
legjutányosabb árban számítva
felvesz.

**A
jó bornak**

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy
mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan beren-
dezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitérő saját termésű
borai, **előzékeny kiszolgálás**, szo-
lid polgári árak. **Abonement naponta**
felvételnek.

Új dolog.

Oltott zsákmész

poralakban.

Szuperfoszfát Műtrágya legolcsóbb
Fedéllemez, Cement árban.

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagypiacz-tér 1.

Telefon 9-69.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6-ik szám.

Részvénytőke	4.000.000	korona
Tartalékok	915.000	korona

Elfogad **betéteket** könyvecskékre, folyó (cheque) szá-
mlára és azokat a mindenkori pénzviszonyoknak megfelelő
legmagasabb kamatláb mellett (naptól-napig) gyümölcsözteti.

Leszámitol **váltókat**.

Előlegeket nyújt **értékpapirokra**.

Építkezési és jelzálogkölcönöket engedélyez.

Törlesztéses-jelzálogkölcönöket nyújt 10—50 évi időtar-
tamra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett értékpapirokat, beváltja a ki-
sorsolt címleteket és szelvényeket díjmentesen.

Foglalkozik továbbá a bankszakma összes ágaival.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezete.

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi Otthon.

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakuló társas kör **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsönt ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltetnek.

A Katholikus Népszövetség biztosító osztálya.

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elékezés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházásítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazénrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen.

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.